

יחידת לימוד בנושא:

מועצת תלמידים בית ספרית ככלי ליישום דמוקרטיה

יחידה משולבת (היברידית)

**מינהל חברה ונוער
אגף תכנים, תוכניות, הכשרה והשתלמויות**

ציר: אורח חיים דמוקרטי

אגף תכנים, תוכניות,
הכשרה והשתלמויות

משרד החינוך

מועצת תלמידים בית ספרית ככלי ליישום דמוקרטיה יחידה מומלצת לכיתות ח' – ט'

"היה אתה השינוי
שאתה רוצה לראות
בעולמך"
(מהטמה גנדי)

התפיסה החינוכית של טיפוח מנהיגות נוער ייצוגית מושתת על ההכרה שחינוך לא יכול להסתמך רק על התיאוריה, אלא חייב לכלול גם את החוויה ההתנסותית שתאפשר לבני הנוער להבין ולהפנים כראוי את תפקידו וחשיבותו של מנהיג במשטר דמוקרטי ואת אחריותם של הבוחרים בתהליך הבחירה וביום שאחרי.
(דו"ח קרמניצר, 1996)

מבוא למורה

שיעור 1

שיעור 2

שיעור 3

מבוא למורה

פתיחה

גוף – מהלך

סיכום

ציר:

אורח חיים דמוקרטי

מועצת התלמידים במערכת החינוך מאפשרת לתלמידים ולבני נוער התנסות באורח חיים דמוקרטי: מעשית ומהותית. לפניכם, יחידת לימוד משולבת (היברידית) המכילה שלושה שיעורים של כ-45 דק' בנושא זה. ניתן לבחור בשיעור אחד מתוך השלושה.

להלן שלושת השיעורים:

שיעור 1 – למה לי מועצת תלמידים

שיעור 2 – השינוי מתחיל בי

שיעור 3 – בחירות לנציג מועצה, תהליך דמוקרטי כיתתי

מטרת היחידה – באמצעות היחידה, התלמידים יתוודעו לקיומה של מועצת התלמידים, יבינו את תפקידה ואת תחומי השפעתה, יתנסו בבחירה בתחומי תוכן ולבסוף יקיימו הליך בחירות דמוקרטי לבחירת נציג מועצה מכיתתם. הפעילות מומלצת לחודשים הראשונים בשנה כהכנה לבחירות למועצה.

נושא היחידה:

מועצת תלמידים בית ספרית ככלי ליישום דמוקרטיה
יחידת לימוד מומלצת לכיתות ח' – ט'

ערכים

מיומנויות

- עידוד סקרנות ועניין
- שאיפה למצוינות ולמיצוי יכולות
- מחשבה עצמאית ויחמה
- השתתפות בתהליכים דמוקרטיים בחברה
- כבוד לאדם ולזכויותיו
- סולידריות ועזרה לזולת
- מעורבות חברתית ואזרחית

קוגניטיביות: חשיבה ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות דיגטלית
תוך אישיות: מודעות עצמית, הכוונה עצמית
בין אישיות: מודעות חברתית, התנהלות חברתית, אוריינות גלובלית

פרקטיקות

1. חיבור נושאים אקטואליים לחומר הנלמד
2. פיתוח נקודות מבט מגוונות
3. הכרת השונה
4. עידוד מעורבות חברתית
5. הבניית ידע בסביבה דיגטלית
6. הגדרת בעיות ופתרונן

מיומנויות

ערכים

פרקטיקות

מקורות

מאגר סרטים

שיעור 1

מועצת תלמידים – מה יוצא לי מזה

שיעור 1

בשיעור זה, ננסה לעמוד על חשיבותה של מועצת התלמידים בבית הספר: מדוע הוקמה, לאילו מטרות ולמען מי. ידע נוסף להרחבה: מטרות מועצות התלמידים בבתי הספר.

- נציג (בזום או בכיתה) מכתב דמיוני שכתבה הנהלת אחד ממוסדות החינוך. לחלופין, אפשר להקליט סרטון של חבר צוות הנהלה במוסד החינוכי או להזמין לכיתה להקריא את המכתב או לשאת נאום ברוח דומה.
(ניתן גם להקרין סרטון קומי קצר מהסדרה הקומית 'אחותי קפצה כיתה')

שאלות לדיון

- מה דעתכם על המכתב?
- האם לדעתכם המכתב נכתב בשיתוף נציגי התלמידים? נמקו את תשובתכם.
- האם לדעתכם פעולות היעול טובות? הסבירו.
- האם יש לכם הצעות אחרות לפעולות יעול? מהן?

פתיחה

גוף – מהלך

סיכום

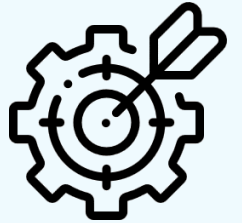

שיעור 1

שיעור 1

מכתב של הנהלת המוסד החינוכי

בית הספר מקיף זכויות

הורים, מורים ותלמידים יקרים,

קיצוץ תקציבים מטעם משרד החינוך והרשות המקומית פגע בתקציב בית הספר וגרם לקושי כלכלי משמעותי. משום כך אנחנו נאלצים לנקוט צעדי ייעול:

- א. ביטול מסיבות פורים וחנוכה
- ב. סגירת הקפיטריה בבית הספר
- ג. ביטול שיעורי חינוך לטובת תגבור למידה לקראת מבחנים
- ד. צמצום נבחרות הספורט
- ה. סגירת מגמת תקשורת
- ו. כל הטיולים, הסיורים והפעילויות מחוץ לבית הספר יתקיימו במרחק של עד 20 ק"מ כדי לחסוך בעלויות הסעה.

בנוסף, כחלק מצעדי הייעול, החלטנו **לפזר ולבטל את מועצת התלמידים בבית הספר**. איננו רואים צורך במועצת התלמידים הבית ספרית שכן בית ספר ממילא אינו מוסד דמוקרטי. ההחלטה התקבלה אתמול בישיבת ההנהלה של בית הספר והועברה לידיעת ועד ההורים הבית ספרי. נודה לסיועכם ולהתחשבותכם.

בברכה,
רון ירוני
מנהל בית הספר

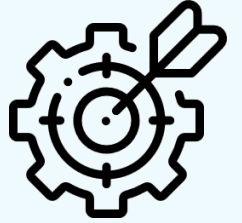

שיעור 1

מכתב נוסף של הנהלת המוסד החינוכי

שיעור 1

בית הספר מקיף זכויות

הורים, מורים ותלמידים יקרים,

ההחלטה התקבלה היום בישיבת ההנהלה של בית הספר והועברה לידיעת ועד ההורים הבית ספרי לעדכוןכם.

חדר הפעילות של המועצה יוסב ממחר לטובת תגבור במקצועות הבגרות. תלמידים שיש להם שאלות, הצעות או בעיות שהופנו עד כה למועצת התלמידים מחזמנים לפנות החל מהיום למזכירות ההנהלה.

בברכה,
רון ירוני
מנהל בית הספר

שיעור 1

הבסיס החוקי והערכי לפעילותה של מועצת התלמידים

שיעור 1

פתיחה

גוף – מהלך

סיכום

שלב א': באמצעות הכלי [Jamboard](#) הציגו טיעונים מדוע לדעתכם, חשוב שתהיה מועצת תלמידים בבית הספר. אפשר גם לקיים דבייט שבו חלק מהתלמידים יעלו נימוקים בעד קיומה של המועצה וחלק יעלו טיעונים נגד קיומה של המועצה.

שלב ב': כעת, נתחלק לקבוצות בנות 4-5 תלמידים, בכיתה או באמצעות [חדרים בזום](#). כל קבוצה תכין תוכנית פעולה לשינוי החלטת ההנהלה. מומלץ להיעזר [בכרטיס המשימה](#).

שלב ג': הצגת תוכניות הפעולה בפני המליאה או בפני נציג מטעם הנהלת בית הספר.

דיון במליאה בעקבות תשובות התלמידים ובעקבות התוצאות שמופיעות בלוח השיתופי

- האם יש נושאים בבית הספר או במערכת החינוך **שחייבים** לשתף בהם את נציגי התלמידים? אלו?
- האם אתם מודעים לכך שבכל בית ספר **חייבת** להיות מועצת תלמידים גם מתוקף "[חחר מנכ"ל](#)" של [משרד החינוך](#) וגם מתוקף [חוק זכויות התלמיד](#) שחוקק בכנסת? מדוע לדעתכם בחרו גופים כל כך בכירים להבטיח זאת?

שיעור 1

הבסיס החוקי והערכי לפעילותה של מועצת התלמידים

שיעור 1

כרטיס משימה

- חישבו מהי הדרך הנכונה לפנות אל ההנהלה כדי לשכנעה שחייבת להיות מועצת תלמידים בבית הספר!!!
- כיצד תוכלו לגבש תלמידים מבית הספר שחושבים כמוכם? (אינסטגרם, שאלון וכו').
 - אילו אמצעים עומדים לרשותכם במאבקכם בהחלטת ההנהלה? (כל הליך דמוקרטי קביל: מכתב, פגישה, דיון, הצגה במבואה).
 - הקפידו על שיח מכבד ומאפשר.
 - מהם הטיעונים העיקריים שתמצאו להציג? בביצוע המשימה התייחסו לעקרונות הבאים.

מונחים חשובים

- **ייצוגיות** - מתן ביטוי לאדם, לקבוצה או לארגון
- **דמוקרטי** - שמתקיימים בו הליכים דמוקרטיים (כגון: בחירות, הצבעה שוויונית, עבודה על פי תקנון מוסכם, הכרעת הרוב)
- **מעורבות** - היות אדם מודע, שותף, מוכנס בעניין.
- **אחריות** - נשיאה בתוצאות, מחויבות, ערבות.

שיעור 1

הבסיס החוקי והערכי לפעילותה של מועצת התלמידים

שיעור 1

נסחו את עיקרי הדברים על פי **עקרונות** אלו:

✓ משפט פתיחה

אנו מבקשים היום להוכיח כי.... (חייבת להיות מועצת תלמידים בבית הספר)
אנו מבקשים לטעון ולהוכיח בפניכם, צוות הנהלה, כי החלטתכם נוגדת את יסודות הדמוקרטיה...
אנו מבקשים להוכיח כי חובת קיומה של מועצת תלמידים מעוגנת במסמכים מחייבים (חוקים, חזר מנכ"ל, תקנונים למיניהם).

✓ עיקרי הדברים

טענתנו העיקרית היא כי...
אנו נוכיח בפניכם היום כי.... (מועצת התלמידים הינה **גוף ייצוגי ודמוקרטי** שתורם לתחושת **המעורבות והשייכות** של התלמידים למוסד החינוכי)
אין ולא יכולה להיות מחלוקת כי....

✓ תיאור מהלך הדיון

נביא בפניכם היום נימוקים שהעלנו אנחנו ותלמידי בית הספר מכל השכבות המבססות את טענתנו כי....

✓ משפטי סיכום

נבקש כי תענו לטענות התלמידים המבקשים את זכותם לייצוג בבית הספר כדי שתחושת שייכותם למוסד ויכולת ביטויים בו לא ייפגעו.

שיעור 1

דוגמות לפעילות של מועצות תלמידים בית ספריות

שיעור 1

בשיעור זה, דנו בחשיבותה של מועצת התלמידים ובתפקידה כגוף נבחר וייצוגי המאפשר מעורבות והשפעה של התלמידים בחיי בתי הספר. התנסו בכתובת טיעונים לשכנוע ההנהלה בנחיצותה של מועצת התלמידים ובקיום דיון עם נציג ההנהלה.

לסיום נצפה במספר סרטונים של מועצות תלמידים בגילאים שונים ברחבי הארץ המציגים את פעילותן:

- [סרטון – מועצת התלמידים, תיכון אריאל טירת הכרמל](#)
- [סרטון – מועצת התלמידים, גינזבורג האורן](#)
- [סרטון – מועצת התלמידים, עירוני א' אשקלון](#)
- [סרטון – הנחיות קורונה של מועצת התלמידים, מודיעין מכבים רעות](#)

פתיחה

גוף – מהלך

סיכום

שאלות לדיון

- מדוע מועצת התלמידים בבית הספר שלכם משמעותית כפי שמשתקף מהסרטונים?
- האם בעקבות הדיון בשיעור, שיניתם את עמדתכם בנוגע לחשיבות המועצה לבית הספר? מדוע?
- מה יכולה להיות **תרומתכם** לקיום מועצת תלמידים משמעותית, משפיעה ותקנית בבית הספר?

שיעור 2

השינוי מתחיל בי

שיעור 2

פתיחה

גוף – מהלך

סיכום

במהלך השיעור, נכיר את תפקידיה של מועצת תלמידים בחיי בית הספר ונעמוד על חשיבותה ועל תרומתה לרווחת התלמידים. ידע נוסף להרחבה: מועצת התלמידים ככלי חינוכי חברתי.

נציג שני סרטונים (סרטון ושיר) העוסקים במעורבות אזרחית.

קמפיין נהג המונית – "משטרת הקיטורים"

רקע על הקמפיין

תקציר: הקמפיין הוא חלק מסדרת סרטונים שנועדה לעודד את אזרחי המדינה להשתתף ולבחור בבחירות לרשויות המקומיות ולכנסת.

שיר – "דווקא אני"

קישור למילים בלבד

תקציר: השיר עוסק באכפתיות ובמעורבות, מציג את יכולתו של כל יחיד יכול לבחור בין התעלמות ובין תגובה ובחשיבות התגובה והעשייה ליצירת שינוי.

שאלות למחשבה

- לאן אתם משייכים את עצמכם – לשיר או לסרטון? מדוע?
- מה לדעתכם גורם לאנשים להיות אדישים ולא להצביע בבחירות לנציגיהם?
- האם לדעתכם, אפשר להפיג אדישות ולעודד השתתפות ומעורבות אזרחית? כיצד?

שיעור 2

תחומי הפעילות של מועצת התלמידים בבית הספר

שיעור 2

נציף מגוון נושאים ובעיות מחיי בית הספר ונבחן יחד כיצד מועצת תלמידים עשויה לקדם לכך פתרונות.

מהלך הפעילות:

- **אישי (אנונימי)** – כל תלמיד יכתוב ב**בלוח Padlet** נושאים המפריעים לו בבית הספר אותם היה רוצה לשנות (**קישור ישיר ליישומון**). לחילופין:
בזוגות – נצא למרחב הבית ספרי, נאתר ונצלם פינות וסביבות שונות אותם היינו רוצים לחדש או לשנות, נוכל גם לפנות ולשאול תלמידים ומורים מה לדעתם כדאי לשפר בבית הספר (אפשר גם טלפונית). את התמונות ואת ההצעות יש להעלות ל-Padlet הכיתתי.
- נרכז ב Padlet את הרעיונות שעלו על פי קטגוריות: חברתיות, לימודיות, תפעוליות, יחסי מורים-תלמידים.
- **בקבוצות** בכיתה או **בחדרים בזום** נתחלק על פי הקטגוריות שעלו ב Padlet. כל קבוצה תציע דרכי פעולה להתמודדות עם הבעיות שבתחומה ותתכונן להצגתן במליאה.
- **במליאה** - כל קבוצה תנסה לשכנע את חברי הכיתה בחשיבות התחום שבו עסקה במטרה שמועצת התלמידים בבית הספר תעסוק בנושא במהלך שנת הלימודים הקרובה.

פתיחה

גוף – מהלך

סיכום

שאלות לדיון ולמחשבה

- מה היתרון בפנייה לטיפול בנושא **דווקא למועצת התלמידים**?
- מהם לדעתכם גבולות תחומי העיסוק של המועצה? האם יש נושאים שבהם על המועצה לפנות לסיוע גורמים חיצוניים (למשל לרשות המקומית או למועצת התלמידים הרשותית, המחוזית או הארצית)?
- מה יכולת ההשפעה **שלכם** על הנושאים שמועצת התלמידים עוסקת בהם?

שיעור 2

לקום ולפעול

שיעור 2

ביחידה זו, עמדנו על מגוון קולות ונושאים שעלו בכיתה בנוגע לדברים שמפריעים לנו בבית הספר וליכולת שלנו לשנות ולקדם באמצעות מועצת התלמידים בבית הספר.

להלן סרטונים המציגים מאבקים לשינוי של מועצות תלמידים בישראל:

- [דרום שחור](#) - פעילות ליצירת מעורבות והזדהות ערכית עם ההתמודדות המורכבת של בני נוער מדרום הארץ בעת אירועי הטרור מאזור עזה
- [מחירי הקפיטריות](#) - פעילות להורדת מחירי הקפיטריות בבתי הספר
- [ביטול שעות האפס](#) - פעילות לביטול שעות האפס

שאלות לדיון ולמחשבה

- האם אתם מזדהים עם המאבקים שהוצגו בסרטונים? מדוע?
- בסרטונים מוצגים מאבקים הכוללים הפגנות (כלי קיצוני יחסית בארגז הכלים של המועצה). לדעתכם, אילו עוד כלים עומדים לרשותה של מועצת התלמידים בבית הספר לניהול מאבקים לפני שימוש בכלי ההפגנה?
- בסרטונים מוצג שיתוף פעולה בין מועצות תלמידים בית ספריות ובין מועצות תלמידים נוספות. **באילו נושאים לדעתכם**, על מועצת התלמידים בבית הספר לשתף מועצות תלמידים ברמה יישובית, מחוזית או ארצית? להרחבה: [גלגל המועצות – מבנה מועצות התלמידים והנוער במדינת ישראל](#).

פתיחה

גוף – מהלך

סיכום

שיעור 3

בחירות לנציג מועצה – תכונות הנציג

שיעור 3

בדומה לגופים ייצוגיים אחרים בישראל, כמו הכנסת או מועצת היישוב המקומי, גם מועצת התלמידים הבית ספרית (המשמשת הנהגה ייצוגית של תלמידי כל הכיתות בבית הספר) נבחרת בהליך בחירות דמוקרטי. בשיעור זה, נבדוק מי מתאים להיות נציג המועצה ונתנסה בתהליך בחירות דמוקרטי שמשותף את כלל תלמידי הכיתה. ידע נוסף להרחבה: בחירות למועצת התלמידים בבית הספר

- **אישי או בזוגות** - לתלמידים יוצגו תמונות של בעלי חיים (מצ"ב דוגמה) כל תלמיד יבחר בשניים-שלושה בעלי חיים שתכונותיהם רצויות לדעתו לנציג הכיתה במועצת תלמידים וינמק את בחירתו.

- **במליאה** יתקיים דיון על מאפייניו של נציג המועצה הכיתתי ועל תכונותיו. בתום הדיון, התלמידים יוכלו להציע מועמדים לבחירה כנציגי הכיתה למועצה הבית ספרית, כן יוכלו להציע את עצמם (אם ירצו בכך).

פתיחה

גוף – מהלך

סיכום

שאלות לדיון

- האם יש תכונות שחזרות על עצמן, שרובכם מסכימים על כך שהן נדרשות?
- האם רוב התכונות שהוצגו שייכות לחיות חזקות וכוחניות או שנבחרו גם תכונות שמעידות על צניעות, ערכים ודרך ארץ?

חיות ותכונות - איזו תכונה, המאפיינת איזה בעל חיים, חשוב שתהיה לנציגינו במועצת התלמידים?

שיעור 3

בחירות לנציג מועצה – מצע בחירות

שיעור 3

התלמידים יתנסו בכתיבת מצע מתאים כמועמדים למועצה.

מהלך הפעילות

- שמש אסוציאציות / [word clouds](#)
- המנחה ישאל את התלמידים מה לדעתם צריך לכלול מצע של מועמד למועצת התלמידים - [הרחבה אודות המצע](#).
- בחירה [באחת](#) האפשרויות בהתאם למאפייני הקבוצה.

פתיחה

גוף – מהלך

סיכום

שאלות לדיון

- מה שכנע אתכם יותר? מה פחות?
- איך הכיתה יכולה לעקוב לאורך השנה אחר ביצוע ההבטחות שנתנו הנציגים הנבחרים במצע?
- האם יש נושאים שלא מצופה שהמועמדים יעלו במצע מסיבות אתיות?

שיעור 3

בחירות לנציג מועצה – מצע בחירות

שיעור 3

אפשרות א' - בניית מצע בחירות לדוגמה

- **חלוקה לקבוצות** – הכיתה תתחלק לקבוצות או **לחדרים בזום**. כל קבוצה תכתוב מצע בחירות למועמד מטעם הכיתה למועצת התלמידים הבית ספרית (אם ידוע על תלמידים שרוצים להגיש מועמדות לייצוג הכיתה במועצה, אפשר לחלק את הכיתה לקבוצות בהתאמה על פי כמות המועמדים). **טיפים והנחיות לכתיבת מצע**
- **במליאה** – הצגת מצעי הבחירות בפני המליאה ודיון.

אפשרות ב' - ניתוח מצעי בחירות

- הצגת סרטון אחד או יותר על מועמדים למועצת תלמידים (חלקם מוצגים כפרודיה). לאחר מכן, דיון בקבוצות:
האם המצע ראוי? האם כדאי לבחור במועמד?
- סרטונים לבחירה:
 - ☐ סרטון 1 – **מקס גרצן** (תלמה יליו)
 - ☐ סרטון 2 – **נועה קורן** (בי"ס יסודי)
 - ☐ סרטון 3 – **אוריה דהן** (אולפנת ישורון)
 - ☐ סרטון 4 – **חט"ב אורט תעופה וחלל**
 - ☐ סרטון 5 – **המערכון של 'פלטפוס'** (פרודיה)
 - ☐ סרטון 6 – **המערכון של 'דומינו גרוס'** (פרודיה)

פתיחה

גוף – מהלך

סיכום

שיעור 3

שיעור 3

הנחיות לכתיבת מצע בחירות

מהו מצע

מצע בחירות הוא טקסט טיעוני (כתוב או שמועבר על פה בנאום) למטרת שכנוע שנושאים מועמדים בבחירות. במצע המועמדים מצהירים על כוונותיהם, מפרטים את תכונותיהם ואת השקפת עולמם וכן את אשר ברצונם לבצע אם ייבחרו לתפקיד.

בדרך כלל, מצע בחירות לייצוג תלמידים במועצת תלמידים כולל נושאים אלו:

- הצגה אישית (שם המועמד, כיתה)
- תכונות מיוחדות שיש במועמד המתאימות לתפקיד (מדוע כדאי למצביעים לבחור בו)
- הצעות לביצוע (מה המועמד מתכוון לעשות אם ייבחר)
- משפט סיום המסכם מדוע כדאי לבחור במועמד ("לכן כדאי שתבחרו בי..")
- סיסמה (משפט קצר, קליט, רצוי בחרוזים)

על המועמדים להקפיד על:

- ניסוח ברור ותקין.
- כתיב נכון, ללא שגיאות כתיב.
- הימנעות מהבטחות שלא תוכלו לקיים!

להרחבה ולטיפים נוספים על כתיבת מצע – הרדיו החברתי

שיעור 3

בחירות לנציג מועצה – תהליך דמוקרטי כיתתי

שיעור 3

לסיכום נציג את הסרטון [לחשב מסלול מחדש](#), המציג שיקולים אשר כדאי למצביעים לשקול טרם הבחירה בנציגיהם.

מומלץ כי לאחר העברת שיעורי היחידה, הכיתה תקיים בחירות דמוקרטיות וחשאיות לנציגי הכיתה למועצת התלמידים הבית ספרית.

הערות כלליות לקיום הליך הבחירות

פתיחה

גוף – מהלך

סיכום

שאלות לדיון ולמחשבה

- בשיעור בחרו התלמידים בנציגיהם למועצה באמונה שהנציגים יוכלו לייצגם ולקדם נושאים שחשובים להם. כיצד תוכלו לסייע למועמדים הנבחרים בהשגת היעדים לאחר היבחרם?
- כיצד אפשר לשלב את הנציגים שלא נבחרו בהובלת פעילויות בבית הספר ובכיתה?

שיעור 3

בחירות לנציג מועצה – תהליך דמוקרטי כיתתי

שיעור 3

הערות כלליות לקיום הליך הבחירות:

- תלמידים שמעוניינים להיבחר למועצה יגישו את מועמדותם.
- יינתנו לוחות זמנים ומסגרות זהות ושוויוניות לכל המועמדים להצגת המצע שלהם בפני הכיתה (לדוגמה: מספר זהה של דקות נאום לכל המועמדים, הקצאת לוח מוגדר לכל מועמד לפרסום מצע כתוב בשטח הכיתה, הגדרת והגבלת תקציב זהה לקמפיין, הכנת פתקי הצבעה אחידים וכדומה).
- תתקיים הצבעה חשאית (רצוי בשימוש בקלפי ובפרגוד) לבחירת נציגי הכיתה במועצה (בהתאם לכמות הנציגים לכל כיתה המוגדרת במפתח הנציגות שנקבע בתקנון המועצה או בתקנון בית הספר). אפשר לקיים את ההצבעה גם באמצעות יישומונים, כגון [Mentimeter](#) או [Electionrunner](#) (ניתנים להורדה גם במכשירים ניידים).
- ספירת הקולות תעשה שלא מול כלל הכיתה כדי להגן על כבודם של כל המועמדים וכדי לשמור על חשאיות הבחירות.
- יוכרז על המועמדים שנבחרו, בשמירה על כבודם של המועמדים שלא נבחרו.

פתיחה

גוף – מהלך

סיכום

מיומנויות הבוגר 2030

סוג המיומנויות	#	כותרות
אוריינות שפתית	1	מיומנויות קוגניטיביות
אוריינות מתמטית	2	
אוריינות מדעית	3	
חשיבה ביקורתית	4	
חשיבה יצירתית	5	
אוריינות דיגיטלית	6	
מודעות עצמית	7	מיומנויות תוך אישיות
הכוונה עצמית	8	
מודעות חברתית	9	מיומנויות בין אישיות
התנהלות חברתית	10	
אוריינות גלובלית	11	
אוריינות גופנית ובריאותית	12	מיומנויות גופניות

ערכים

פירוט	הערכים
1. עידוד סקרנות ועניין 2. שאיפה למצוינות ולמיצוי יכולות 3. מחשבה עצמאית ויחמה	אהבת דעת וחדוות למידה
1. הכרת ערכים יהודיים ודמוקרטיים ומחויבות להם 2. כיבוד סמלי המדינה ושמירת החוק 3. שירות משמעותי 4. השתתפות בתהליכים דמוקרטיים בחברה	מחויבות לערכי מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית
1. מחויבות לערכי המורשת והתרבות הייחודיים לכל קבוצה 2. הכרה מכבדת של תרבויות ושל מורשות אחרות במדינה	כיבוד ערכי המורשת והתרבות במדינת ישראל
1. כבוד לאדם, לזכויותיו, לתרבותו, להשקפותיו ולחירויות היסוד 2. שמירה על קדושת החיים 3. כיבוד ההורים והמעגל המשפחתי	כבוד האדם והמשפחה
1. סולידריות ועזרה לזולת 2. מעורבות חברתית ואזרחית 3. מחויבות לטבע וקידום צדק סביבתי	צדק חברתי וערכות הדדיות

ידע – מטרות מועצות התלמידים בבתי הספר

דמוקרטיה היא צורת משטר שבה שותפים האזרחים בקביעת השלטון. שותפות זו נעשית קודם כל בפעולת הבחירות. המשטר הדמוקרטי מבוסס על רעיון ריבונות העם. בדמוקרטיה המודרנית מתבטא שלטון העם בכך שציבור האזרחים משתתף בבחירות שבהן נבחרים נציגי העם לשלטון. במדינות הדמוקרטיות בעלות המשטר הפרלמנטרי נערכות בחירות לפרלמנט ונבחרים נציגי העם.

על הדמוקרטיה להבטיח את שמירת זכויותיהם של כל אזרחיה ותושביה. בדמוקרטיה מתקבלות החלטות על פי הצבעת הרוב, תוך מחויבות לשמירה על זכויות המיעוט. מתוך: עקרונות המשטר הדמוקרטי המודרני, ניסן נוה. <https://lib.cet.ac.il/pages/item.asp?item=8387>

מועצת תלמידים – מנהיגות ייצוגית נבחרת

מועצת התלמידים בבית הספר, המונחת והמודרכת על ידי מינהל חברה ונוער, היא אתגר חינוכי לטיפול מנהיגות נוער ייצוגית המקדמת את הערכים הדמוקרטיים בבית הספר ובקהילה. הפעילות של חברת התלמידים ושל מועצות התלמידים מזמנת התנסות באזרחות פעילה אגב עמידה על זכויות האדם והאזרח. מעורבותה של המועצה בחיי בית הספר מסייעת בטיפול אקלים מיטבי ומחזקת את זיקת התלמידים להוויה הבית ספרית והקהילתית. פעילותה של מועצת התלמידים בבית הספר מובנית על בסיס ערכים ועקרונות, כגון: כבוד האדם וחירותו, הזכות לשוויון ולהבעת דעה, שמירת החוק, "הרוב והמיעוט" ו"העם למען העם". המועצה אמורה לייצג את כלל התלמידים בבית הספר, ובכלל זה קבוצות ייחודיות כמו עולים, תלמידים שלהם צרכים מיוחדים ועוד, ולפעול בתיאום עם בוחריה ועל פי חוקי המוסד החינוכי שבו היא פועלת.

מטרות מועצת התלמידים בבית הספר

- לטפח תרבות הנהגה דמוקרטית בקרב התלמידים ובין כל באי בית הספר
- לחזק ערכים של אזרחות פעילה במשטר דמוקרטי הלכה למעשה
- לייצג את התלמידים בכל פורום של קובעי מדיניות
- לגשר ולקשר בין קהל הבוחרים, התלמידים, ובין הגוף התומך, הנהלת בית הספר
- לדאוג לזכויות התלמידים ולחובותיהם
- לטפח בקרב חברת התלמידים והנבחרים הנהגה ערכית, המאמצת נורמות של התנהגות מוסרית בהקפדה על ערך הכבוד ההדדי וברוח ההולמת אורח חיים דמוקרטי ופלורליסטי
- לפתח את ערך האחריות והייצוגיות בקרב כלל התלמידים
- להקנות מיומנויות של התנהגות במסגרות ניהול ציבוריות (כמו ניהול מ"מ, קבלת החלטות, פרסום, שיווק, התמודדות עם קונפליקטים, פתרון הוגן, גישור, דיונים בדילמות וכד').

מתוך חזר מנכ"ל: <https://apps.education.gov.il/Mankal/Horaa.aspx?siduri=54>

מועצת התלמידים בבית הספר פועלת מתוקף "אמנת זכויות הילד", "חוק זכויות התלמיד" (התשס"א-2000) ו"חוק הרשויות המקומיות – מינהל יחידת הנוער ומועצת תלמידים ונוער" (התשע"א-2011).

ידע – המועצה ככלי חינוכי חברתי

מתוך המחקר: פרקטיקה של חינוך אזרחי: מועצות תלמידים ונוער ככלי חינוכי וחברתי טלי יריב-משעל

https://pop.education.gov.il/tchumey_daat/hinuch-hevrati/chativat-beynayim/noseem_nilmadim/moezet-talimidim/

"חשיפת התלמידים אל הפעילות במסגרת מועצות תלמידים ונוער תיעשה תוך יצירת תהליך ראשוני של למידה – את מערכת החוקים והבירוקרטיה של החברה הדמוקרטית מחד, ואת המערכת החברתית הנתונה מאידך. כלומר, מטרת ההתנסות הראשונית (בשלבים מוקדמים של ההכנה לפעילות במסגרות השונות – מועצות תלמידים בית ספריות, מועצות יישוביות מייצגות ומועצות נוער במסגרות בלתי פורמאליות כמו ארגוני נוער וכד') תהיה לימוד ראשוני של האופנים בהם מתנהלת מערכת השלטון הדמוקרטית, אופני ההשתתפות של האזרחים ותהליכי הבחירה וההובלה בתוכם.

האופנים בהם נחשף את התלמידים את המידע הראשוני הזה יתחילו בסביבה הראשונית והקרובה של התלמידים – כסביבת ההתנהלות הבית ספרית והחברתית שלהם, באופן שישקף את הבסיס הערכי של ההתנהלות הדמוקרטית (שוויון מהותי, זכויות יסוד) ואת הבסיס הערכי של ההתנהלות הקהילתית (זהות ושייכות, לאום, דת ותרבות). נראה כי הבסיס החשוב הראשוני יהיה העיסוק בהיבטים של הזהות והזהדות האישית. חשוב להדגיש כי העיסוק בהיבטים האישיים יתקיים בשני צירים מקבילים: זה האיש, זה הכיתתי (או – ציבורי). כלומר, המטרה היא לחשוף את הרבדים השונים של הזהות לא רק באופן אישי אלא באופן שמאפשר חשיפה הדדית – והכרות הדדית זה עם מורכבותו של אחר, ודרך כך עם המורכבות הרחבה יותר של ה"חברה" והצורך למצוא איזונים ופתרונות כדי לחיות ביחד. לצורך כך חשוב יהיה להבנות תהליך שיש בו חלקים של חקר ובחינה רפלקטיבית אישית, וחלקים אחרים של שיתוף ודיון קבוצתי במרכיבי הזהות השונים של כל אחד מהתלמידים בכיתה או בקבוצה הנתונה. מבחינה מתודולוגית, ניתן לחשוב על נקודות שונות ואופנים שונים של שיתוף לאורך התהליך: למשל חשיפת הנרטיב המשפחתי דרך סיפור, תמונה או סמל משפחתי או עיסוק בתחומי העניין השונים של התלמידים במקביל לעיסוק אישי בשאלות של דמויות מפתח בחיי התלמידים או אירועים מכוננים בעיניהם."

"מכאן – יוכלו המשתתפים להבין טוב יותר את מקומה של מועצת הנוער בתוך ההתנהלות החברתית, ואף להשפיע עליה ואולי להיות חלק ממנה. מועצת הנוער היא, אם כן, אחד הגופים המאפשרים לבני הנוער השתתפות בשיח הציבורי הרלוונטי לה והשפעה עליו. דרכה יוכלו להגיע אל מעגלי השפעה אחרים (הנהלת בה"ס, הנהלה יישובית וארצית – בהתאמה אל המועצות השונות הפועלות); ובתוכה יוכלו להשפיע על דעות המשתתפים, אופני ההבעה שלה והשפעתם על השיח הרחב יותר. מנקודה זו יוכלו בני הנוער גם לקבוע מה יהיה תפקידם בהתנהלות הציבורית שסביבם: האם ירצו להוביל אותה (ולחיות שותפים פעילים במועצה)? האם ירצו להשפיע עליה מ"בחוץ"? האם ינתבו את השפעתם לתחומי עניין ופעילות אחרים הנתונים להם? – כל אחד מהמשתתפים ימצא את מקומו או מקומה ביחס לגוף הנדון (קרי – מועצת תלמידים או מועצת נוער) ויחליט כיצד יפעל."

ידע – בחירות למועצת תלמידים

"התפיסה החינוכית של טיפוח מנהיגות נוער ייצוגית מושתתת על ההכרה שחינוך לדמוקרטיה לא יכול להסתמך רק על התיאוריה, אלא חייב לכלול גם את החוויה ההתנסותית, שתאפשר לבני הנוער להבין ולהפנים כראוי את תפקידו וחשיבותו של מנהיג במשטר דמוקרטי ואת אחריותם של הבוחרים בתהליך הבחירה וב'יום שאחרי'." (מתוך: "להיות אזרחים", דו"ח קרמניצר, 1996)

תקנון העל ואמנת המועצות

מועצות התלמידים והנוער מחויבות לפעול בהתאם לתקנון העל. תקנון העל מכיל קובץ תקנות ונהלים, המהווים מדד לתפקודה של מועצה תקינה. התקנון אושר לראשונה ב-15.5.1997, בוועידת מועצות התלמידים והנוער, ומאז נפתח מחדש לאישור אחת לחמש שנים. 743 מתוך 770 צירים, נציגי מועצות תלמידים ונוער מכלל רחבי הארץ, הצביעו בעד התקנון.

התקנון מושתת על 12 עקרונות בסיסיים המאפיינים את פעילותן של מועצות התלמידים והנוער. העקרונות מחייבים כל נציג שנבחר, ומהווים מדד לתפקודם.
להלן 12 העקרונות:

חובה על כל נציג במועצה להיבחר באופן דמוקרטי על ידי הגוף שאותו הוא מייצג, וכהונתו תימשך עד גיוסו לצבא, לשירות לאומי או לשנת שירות, אך לא יאוחר ממלאות לו 19 שנה או מסיום שנת הלימודים בבית הספר התיכון.

1. חובה על כל מועצה לאפשר לכל הגופים הזכאים להיות מיוצגים בה, לשלוח נציגים למועצה בהתאם למפתח הוגן של נציגות, הנקבע בתקנון המועצה.
2. חובה על כל מועצה להכין תוכנית אב שנתית הנתונה לשינויים תמידיים בהתאם לצו השעה.
3. חובה על כל מועצה לבחור ביושב ראש אחד ובממלא מקום לתקופת כהונה (קדנציה) בת שנה.
4. חובה על מועצה להגדיר מראש ובאופן דמוקרטי את דרך בחירת בעלי התפקידים במועצה.
5. חובה על כל מועצה לקבל את החלטותיה באופן דמוקרטי לפי תקנון המועצה.
6. חובה על כל מועצה לקבוע את סדרי עבודתה ודרכיה ולקבל על כך את אישור מליאת המועצה.
7. חובה על כל מועצה לכתוב פרוטוקול ישיבה הכולל נוכחות חברי המועצה, נושאי דיון בישיבה, החלטות שנתקבלו ונימוקיהן, ורישום מדויק של הצבעות, ולהציגו לכל דורש.
8. חובה על כל מועצה להתכנס באופן סדיר.
9. חובה על כל מועצה לכתוב תקנון שאינו עומד בסתירה ל"תקנון העל", למעט מקרים שיאושרו בוועדות הבוררות.
10. חובה על כל מועצה לבחור מבקר באופן דמוקרטי.
11. נציגי מועצת התלמידים והנוער אינם רשאים לייצג בשם בני הנוער עמדות מפלגתיות בכל פורום שהוא.

מקור: <https://students.education.gov.il/social-and-enrichment-activities/young-leadership/student-and-youth-council-structure>

סרטים מומלצים בנושא (באורך מלא)

- [שתיקה רועמת](#) (שעה ו-50 דק')
- [סופרג'יסטיות](#) (שעה ו-49 דק')
- [הוא קרא לי מללה](#) (שעה ו-28 דק')
- [בדרך לבית הספר](#) (שעה ו-14 דק')
- [החלום של מרטין](#) (שעה ו-44 דק')

למאגר הסרטים המלא [לחצו כאן](#)

